

Praha 10.6.2005

23

Přenosné nemoci v ČR v roce 2004

Infectious diseases in the CR in 2004

Souhrn

V této Aktuální informaci (AI) jsou zpracována data Státního zdravotního ústavu o hlášených přenosných nemocech a data Českého statistického úřadu o zemřelých na přenosné nemoci. Zahrnuje vývoj vybraných přenosných nemocí, onemocnění bakterií Hib u dětí a vývoj počtu hlášených případů a úmrtí na kousnutí psem v letech 2000 - 2004. U vybraných přenosných nemocí je sledován počet zemřelých a smrtnost. Dále AI obsahuje strukturu hlášených přenosných nemocí a počet dětí, zemřelých na přenosné nemoci.

Summary

This Topical information (TI) presents processed data of the National Institute of Public Health on reported infectious diseases and data of the Czech Statistical Office on deaths from infectious diseases. It includes trends of selected infectious diseases, Hib bacteria infections in children and trends of the numbers of reported cases and deaths from dog bite in the years 2000 - 2004. Numbers of deaths and lethality are registered for selected infectious diseases. The TI also shows the structure of reported infectious diseases and numbers of children's deaths from infectious diseases.

V roce 2003 bylo hlášeno přes 152 tisíc onemocnění přenosnými nemocemi, takže v průměru onemocněl každý 67. obyvatel. Proti předchozímu roku stoupl počet hlášených onemocnění o 28 tisíc případů. Největší vliv na tom má vzestup počtu případů u třech nejčastějších onemocnění, tj. u planých neštovic (o téměř 17 tisíc případů), u salmonelózy (o 4 tisíce) a u jiných střevních infekcí (o 6 tisíc).

Po postupném poklesu v předchozích letech stoupl počet salmonelózy (A02) na 30 724 případů. Nemocnost se tak zvýšila proti roku 2003 z 264 na 301 případ na 100 000 obyvatel. Specifická nemocnost byla opětovně nejvyšší u nejmladších, tj. u dětí do 4 let věku. Na infekce způsobené salmonelami zemřely v tomto roce dvě osoby, obě ve věku nad 60 let.

Počet jiných bakteriálních střevních infekcí (A04) se zvýšil proti předchozímu roku na 28 316 případů. Smrtné byly čtyři případy, tři osoby byly starší než 65 let, jedno dítě bylo mladší než 1 rok.

Průjem a gastroenteritida předpokládaného infekčního původu (A09) stoupla o téměř 80 %. Z 2 910 nemocných zemřely 3 děti do 1 roku věku a 2 muži ve stáří nad 80 let.

Onemocněním s vysokou smrtností především u dětí jsou meningokokové infekce (A39). Z hlášených 98 případů zemřelo 12 osob, 7 z nich byly děti.

Virová encefalitida přenášená klíšťaty (A84) zaznamenala proti roku 2003 pokles o 100 případů. Z hlášených 507 nemocných zemřeli 4. Mladík z věkové skupiny 15-19 let a 3 nemocní ve věku nad 60 let.

Celkový počet hlášených virových hepatitid (B15-B19) je srovnatelný s minulým rokem. Onemocnělo 1 517 osob. Počet akutních hepatitid A (B15) mírně poklesl, počet akutních hepatitid B (B16) naopak vzrostl. Na akutní hepatitidu A nebylo hlášeno žádné úmrtí, 4 pacienti zemřeli na akutní hepatitidu B a 14 na ostatní virové hepatitidy (B17-B19). Nejvyšší specifická nemocnost byla u hepatitid A ve věkové skupině 25-34 let (1,5 případů na 100 000 obyvatel), u hepatitidy B a u jiných virových hepatitid shodně ve věkové skupině 20-24 let (12,7 resp. 30,0).

Bakteriálních meningitid (G00) bylo hlášeno 165 a onemocnění způsobených bakterií *Haemophilus influenzae B* (Hib, dg. B96.3) 22 případů. Nejvyšší specifická nemocnost na dg. G00 i Hib byla u dětí do 1 roku věku (15,7 resp. 2,1). Na bakteriální meningitidu zemřelo 29 osob, z toho 4 děti, na onemocnění Hib, proti němuž se od roku 2001 očkuje, pouze jedno neočkované 4leté dítě.

Epidemickým zánětem průšnic (B26) onemocnělo jen 244 osob, což je třetina případů proti minulému roku. Projevilo se očkování zavedené v roce 1987. Nejvíce případů (108) bylo hlášeno u mladistvých ve věkové skupině 15-19 let, kam spadají poslední neočkované ročníky.

V roce 2004 se sice opět snížil (o 20 %) počet hlášených případů kousnutí nebo úderu psem, ale 2 případy skončily úmrtím napadeného.

Nejvíce bylo hlášeno planých neštovic, následovaly salmonelózy a jiné střevní infekce. Pořadí nejčastějších infekcí tedy zůstalo stejné jako v předchozích třech letech. Tyto tři diagnózy zaujímaly společně 73 % všech hlášených přenosných nemocí. Dle počtu případů sestupně následovaly tyto choroby: pásový opar, spála, svrab, růže a Lymeská nemoc. Zbýlé přenosné nemoci tvořily jen 12,7 % všech hlášení.

Stejně jako v předchozích letech, nebylo v roce 2004 hlášeno žádné onemocnění záškrtem (A36), dětskou obrnou (A80), ani vzteklinou (A82). Poslední případ onemocnění vzteklinou u člověka byl zaznamenán v roce 1968 a od té doby se vyskytla jen dvě importovaná onemocnění v letech 1973 a 1988. V roce 1953 nařízená povinná a bezplatná vakcinace psů proti vzteklině způsobila pokles výskytu onemocnění u domácích zvířat. Od zavedení orální vakcinace lišek (návnada s očkovací látkou) v roce 1989 postupně klesal i počet zjištěných onemocnění u volně žijících zvířat. V roce 2002 již byly registrovány jen 3 případy vztekliny u lišek v okrese Trutnov. V letech 2003 - 2004 již nebyla na území ČR vzteklinou u zvířat volně žijících ani domácích diagnostikována vůbec. ČR tak získala statut země vztekliny prosté, jenž jí přiznal Mezinárodní úřad pro nákazy zvířat (OIE). Při zpracování dat o vzteklině byly využity materiály NRL pro vzteklinu, SVÚ v Liberci.

Vypracovala: Miloslava Bernatová

Vývoj vybraných hlášených přenosných nemocí v ČR v letech 2000 - 2004

Diagnóza (MKN-10)	Rok				
	2000	2001	2002	2003	2004
	absolutně				
A01.0 Břišní tyfus	-	1	1	2	4
A02 Jiné infekce způsobené salmonelami	40 233	33 594	27 964	26 899	30 724
A03 Shigellosis	548	354	286	381	325
A04 Jiné bakteriální střevní infekce	19 112	23 704	25 828	22 417	28 316
A38 Spála	2 965	2 808	3 405	4 288	4 208
A46 Růže	3 419	3 448	3 676	3 652	3 640
A69.2 Lymeská nemoc	3 847	3 547	3 658	3 677	3 243
A84 Virová encefalitida přenášená klíšťaty	719	633	647	606	507
B01 Plané neštovice	38 665	35 343	33 474	35 719	52 487
B02 Pásový opar	6 672	6 889	6 894	6 842	6 878
B15 Akutní hepatitida A	614	325	127	114	70
B16 Akutní hepatitida B	604	457	413	370	392
B17-B19 Jiná virová hepatitida	761	931	1 008	1 035	1 055
B86 Svrab	8 021	7 486	6 114	4 498	3 771
	na 100 000 obyvatel				
A01.0 Břišní tyfus	-	0,0	0,0	0,0	0,0
A02 Jiné infekce způsobené salmonelami	391,7	327,2	274,1	263,7	301,0
A03 Shigellosis	5,3	3,4	2,8	3,7	3,2
A04 Jiné bakteriální střevní infekce	186,1	230,9	253,2	219,7	277,4
A38 Spála	28,9	27,4	33,4	42,0	41,2
A46 Růže	33,3	33,6	36,0	35,8	35,7
A69.2 Lymeská nemoc	37,4	34,5	35,9	36,0	31,8
A84 Virová encefalitida přenášená klíšťaty	7,0	6,2	6,3	5,9	5,0
B01 Plané neštovice	376,4	344,3	328,2	350,1	514,2
B02 Pásový opar	65,0	67,1	67,6	67,1	67,4
B15 Akutní hepatitida A	6,0	3,2	1,2	1,1	0,7
B16 Akutní hepatitida B	5,9	4,5	4,0	3,6	3,8
B17-B19 Jiná virová hepatitida	7,4	9,1	9,9	10,1	10,3
B86 Svrab	78,1	72,9	59,9	44,1	36,9

Vybrané hlášené přenosné nemoci v ČR v roce 2004

Diagnóza (MKN-10)	Počet případů	
	absolutně	na 100 000 obyvatel
Nemoci, proti kterým se očkuje:		
A35 Tetanus	-	-
A36 Záškrt	-	-
A37.0 Pertussis	373	3,7
A80 Akutní dětská obrna	-	-
A84 Virová encefalitida přenášená klíšťaty	507	5,0
B05 Spalničky	17	0,2
B06 Zarděnky	31	0,3
B16 Akutní virová hepatitida B	392	3,8
B26 Epidemický zánět průšnic	244	2,4
B96.3 Haemophilus influenzae b	22	0,2
Některé další:		
A05 Alimentární intoxikace	192	1,9
A08 Virové a jiné specifikované střevní infekce	3 590	35,2
A09 Průjem a gastroenteritida předpokl. infekč. původu	2 910	28,5
A39 Meningokokové infekce	98	1,0
A81 Pomalé virové infekce centrální nervové soustavy	11	0,1
A82 Vzteklna	-	-
A87 Virová meningitida	759	7,4
B27 Infekční mononukleóza	2 684	26,3
G00 Bakteriální meningitida	165	1,6
Vybrané zoonózy:		
A21 Tularémie	51	0,5
A26 Erysipeloid	10	0,1
A27 Leptospiróza	22	0,2
A32 Listerióza	16	0,2
B58 Toxoplazmóza	319	3,1
Vybrané helmintózy:		
B77 Askarióza (infekce škrkavkou)	72	0,7
B80 Enterobiasis - oxyuriasis (onem. dětským roupem)	902	8,8

Vybrané přenosné nemoci a zemřelí v ČR v roce 2004

Diagnóza (MKN-10)	Počet		Smrtnost v % ¹⁾
	hlášených případů	zemřelých	
A02 Jiné infekce způsobené salmonelami	30 724	2	0,0
A04 Jiné bakteriální střevní infekce	28 316	4	0,0
A09 Průjem a gastroent. předpokl. inf. původu	2 910	5	0,2
A27 Leptospiróza	22	1	4,5
A39 Meningokokové infekce	98	12	12,2
A40 Streptokoková septicémie	21	3	14,3
A41 Jiná septicémie ²⁾	279	186	66,7
A42 Aktinomykóza	4	2	50,0
A48 Jiné bakteriální nemoci jinde nezařazené	22	3	13,6
A81 Pomalé virové infekce CNS	11	3	27,3
A84 Virová encefalitida přenášená klíšťaty	507	4	0,8
B00 Infekce virem Herpes simplex	98	3	3,1
B01 Varicella - plané neštovice	52 487	1	0,0
B16 Akutní hepatitida B	392	4	1,0
B17 Jiná akutní virová hepatitida	234	1	0,4
B18 Chronická virová hepatitida	817	13	1,6
G00 Bakteriální meningitida	165	29	17,6
B96.3 Haemophilus influenzae b ³⁾	22	1	4,5

Děti zemřelé na přenosné nemoci v ČR v roce 2004

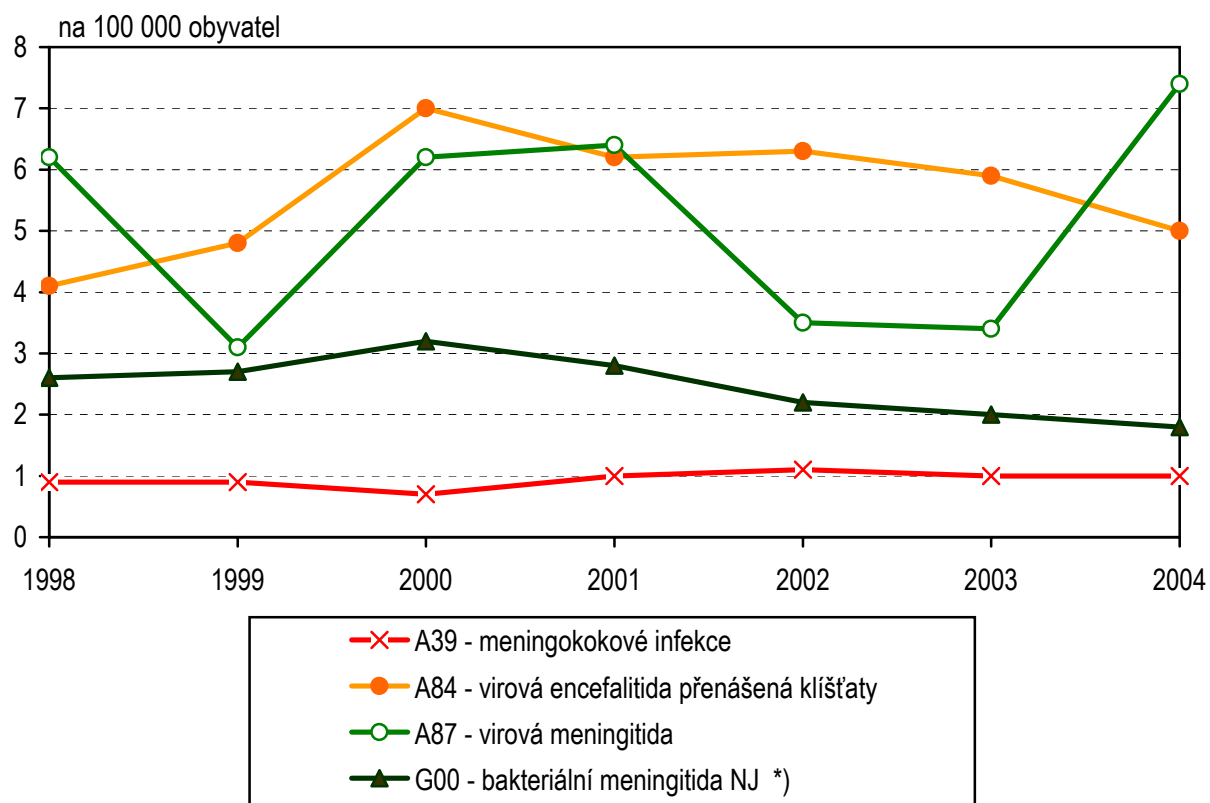
Diagnóza (MKN-10)	Děti ve věku 0 - 14 let		
	počet		smrtnost v % ¹⁾
	hlášených případů	zemřelých	
A04 Jiné bakteriální střevní infekce	14 412	1	0,0
A09 Průjem a gastroent. předpokl. inf. původu	1 226	3	0,2
A39 Meningokokové infekce	51	7	13,7
A41 Jiná septicémie ²⁾	24	6	25,0
B01 Varicella - plané neštovice	50 716	1	0,0
G00 Bakteriální meningitida	39	4	10,3
B96.3 Haemophilus influenzae b ³⁾	17	1	5,9

¹⁾ Smrtnost v % je procento zemřelých z počtu onemocnělých na danou diagnózu.
Rok onemocnění se nemusí shodovat s rokem úmrtí.

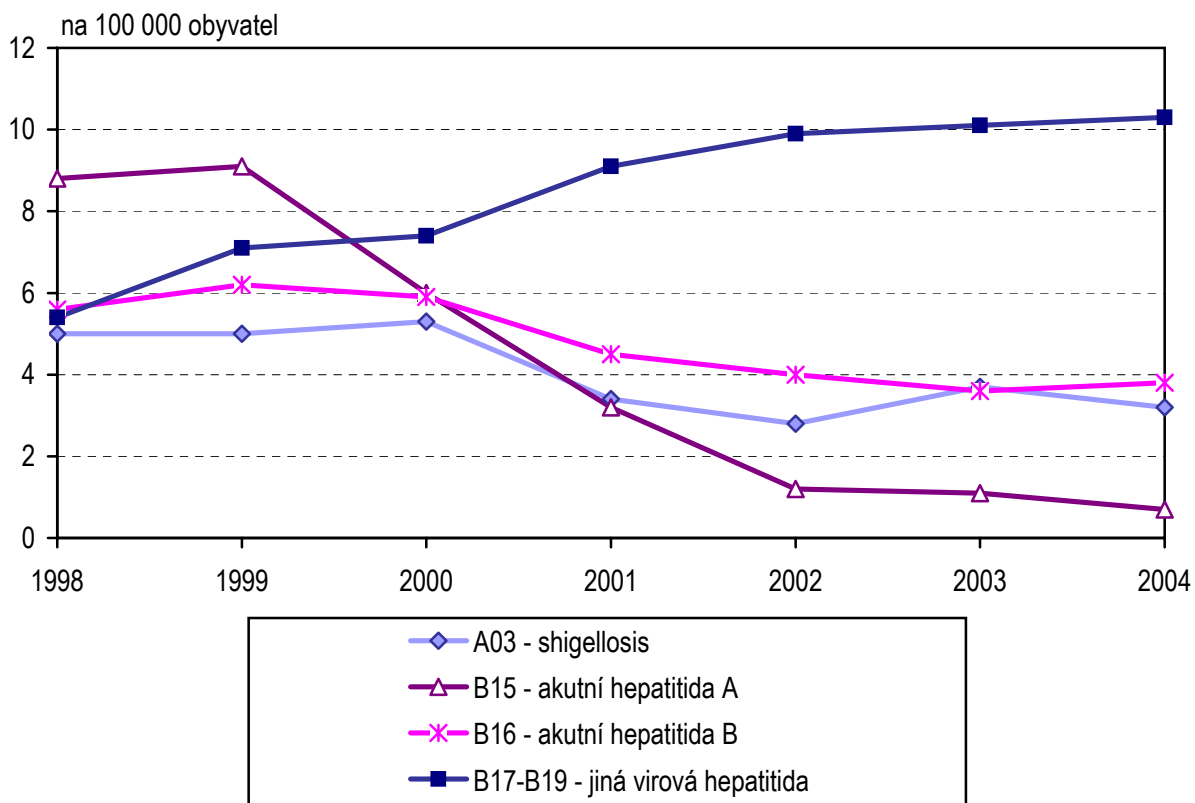
²⁾ Hlášení septicémií nepokrývá celou republiku.
Sepse hlásí jen některé okresy a převážně infekční kliniky.

³⁾ Zemřelo jedno čtyřleté neočkované dítě.

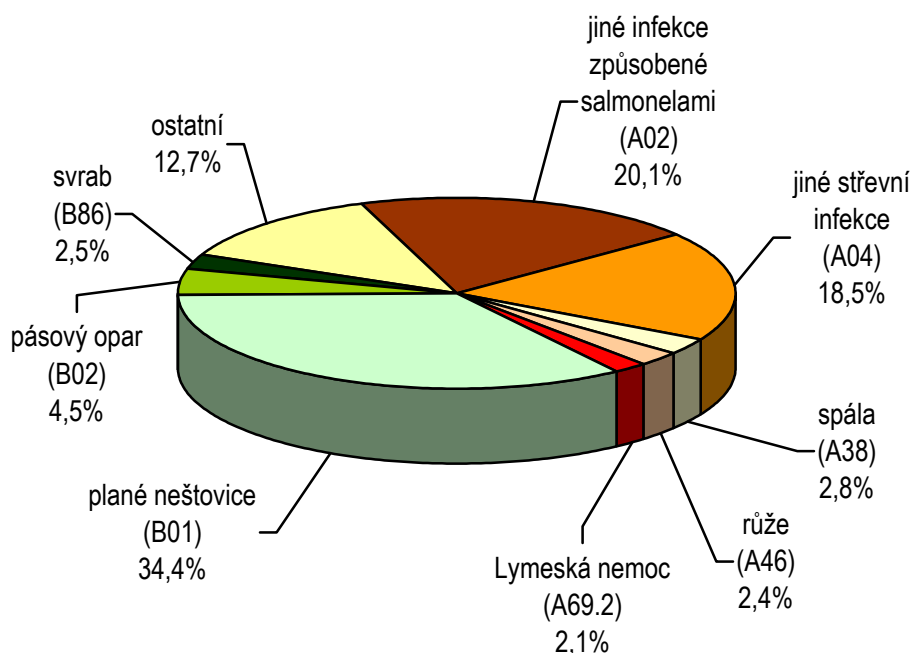
Vývoj vybraných přenosných nemocí v ČR v letech 1998 - 2004

*) od roku 1999 včetně dg. B96.3 - Haemophilus influenzae b

Struktura hlášených přenosných nemocí v ČR v roce 2004

Hlášená onemocnění způsobená bakterií *Haemophilus influenzae b* (Hib; dg. B96.3) u dětí do 14 let věku v letech 2000 - 2004 - vliv zavedení očkování

Rok	Počet případů ve věku			
	0	1 - 4	5 - 9	10 - 14
2000	10	67	15	3
2001	13	48	6	1
2002	2	36	8	2
2003	2	22	10	-
2004	2	7	6	2

Očkování dětí do 1 roku věku Hib vakcínou bylo zavedeno v červenci 2001.

Kousnutí nebo úder psem (dg. W54) - hlášené případy a úmrtí v letech 2000 - 2004

Rok	Počet			úmrtí
	případů ve věku			
	0 - 14	15+	celkem	
2000	897	1 791	2 688	-
2001	763	1 644	2 407	-
2002	675	1 534	2 209	1
2003	568	1 358	1 926	3
2004	437	1 164	1 601	2